

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון "העולם הזה" שהופיע השבוע לפני 25 שנה, שבר את קשריה השתיקה על מה שאירע בשעת הלוחמה של ישראל ורוקח, מי שהיה ראש עיריית תל-אביב וישראליים (מטעם הציונים הכלליים). "העולם הזה" גילה בכתיבה התקדמת העגומה כיצד ניגשה בתי של רוקח, ליוויה (שהתאבדה באביב 1984 ברומא). למנהיגי הציונים הכלליים יוסף ספור (לשעבר ראש-עיריית סתחתיקוה ולימים שר התעשייה והמסחר) וספורה לו על פניו בגלל יחסו לאביה, בעודו בחיים • כתיבה • קינאה, שינאה ותמיד אהבה הובא סיפור אהבתי העזה של אלברט קרושים ליוויה אזולאי, אשר ניסה לרכוש את ליבה, בדברי הבתבה. "בכות, בגרון ובסביון-גלוח", כאשר אילן אותה להסכים לגילוח שיער ראשה, כדי שתאבד את יופיה • בשער הגליון: סיפור שרשתי של הכדורגלן שייט גלור מהנבחרת הלאומית.

החזון של כרושצ'וב והדימיון של בוגוריון ★ ביקור הרב הירושלמי בפאריס

העם

אילו

יא שייח'!

עוד סיפור חזון ממזרח של לילי גלילי, העולם הבא, והפעם פרי עטו של הקורא דוד אסולין מתל אביב:

בכל רחבי הנגב והדרום ידוע כי השיח' אברעומראן הוא נביא מושלם בכל הנוגע למזג האוויר. כל מי שרצה לחרוש, לזרוע או להוציא את עדרו למירעה תמיד פנה תחילה לשיח' הקשיש. "יהיה גשם מחר", הוא הכריז — ולמחרת ירד גשם. "חם ואביב", הוא ניבא — וכך בדיוק קרה. עד שיום אחד בא אברעומראן לשאול מה יהיה מזג האוויר למחרת, והנה, בפיו של השיח' הידוע-כל לא היתה הפעם תשובה. "מטער מאוד, יא בני", הוא התנצל, "הרדיו שלי מקולקל!"

תמיכתה החד-פעמית של ממשלת פאראגואי בסך 12 אלף דולר והקיצבה חודשית של 210 דולר בחודש. בכספים אלה קיבץ לעצמו להקה הכוללת את אחיו הצעיר ושני נגנים נוספים, בתוספת אחד הפרוט על נבל אינדיאני.

מאז עברה ההלכה שבע שנים, 11 מיליון תקליטים ו-49 מדינות, ישראל, שבה תופיע להקת לוס-פאראגואאויס בשבוע הבא, תהיה המדינה ה-50.

מיכתבים

האגרוף מדבר

ביום החמישי, השלושה בספטמבר,

הקול הרוסי התקף בקע מן ה"מקלט, מעל גלי קול ישראל. היה זה קולו של ניקיטה כרושצ'וב, שריכר בעצרת האו"ם. הוא העלה חזון דימוני: פיוור כל צבאות העולם, חיסול כל פצצות האטום והמימן, פירוק-נשק עד כדי החזקת כוחות-שיטור קטנים בלבד.

דוד בן-גוריון מהר להשימיע את קול ממשלתו בהצהרה, שבה הביע את נכונות המדינה לפרוק את נישקה. כאשר תהיה על כך החלטה בינלאומית מוסמכת ובת-ביצוע.

אך ייתכן כי הפעם לא התיר בן-גוריון רסן די חופשי לדימויו הפורה. אילו קרא השבוע לגדולי העולם לבוא לירושלים, לכינוס בינלאומי חסר תקדים לדיון בהצעתו של כרושצ'וב, היה נוהג כמדינאי אמיתי.

אורחים

דיפלומטיה בזהירות

לא תמיד לבש לואיס אלברטו דל-פאראנה בן ה-33 את מיכניסיהבד הרהבים ואת השמירה האינדיאנית הציבענית על כתפיו. היו זמנים, לפני שמונה שנים, שבהם לבש מעיל שחור, מיכניס-פסים וחפתי-שרוולים מכהי קים בלונגס. כאשר שימש כמזכיר ראשון בשגרירות פאראגואי, אלא שהדיפלומטיה נראתה לו מעניינת פחות מהחיים הבהמיים של זמר נודד. הוא ביקש איפוא, וקיבל, את

"העולם הזה" 1147 תאריך: 23.9.1959

הלכתי יחד עם חברי לאסיפה שבה נאם משה דיין, בשכונת-הבוכרים בירושלים. במשך חצי השעה שהוא נאם לא היה כל הפרעה. לאחר הנאום התאספו ילדים, שהגדול ביניהם היה בן פחות מ-15, והתחילו לצעוק: "בגין לשל-טון!" פלוגות-אגרוף מיוחדות, שציפו, כנראה, לכך, התערבו והתחילו להכות את הילדים. כשיצאתי להגנתו של ילד שהוכה עד זוב דם, התנפלו כמה בדיונים עליי, היכוני והפילוני על הריצפה. רק חבריי הצליחו להצילני. כשהגיעה למקום המיטרה, לאחר חצי שעה, נעלמו הבדיונים כלא היו. אברהם חיללי, ירושלים

אנשים

פרוצות בפניקס

שעה שמישה ניסים, בנו הצעיר של הרב הראשי, קנה את עולמו הפוליטי בהצטרפותו לרשימת הציונים הכלליים לבחירות לכנסת הרביעית, קנה השבוע אחיו הבכור, מאיר בנייה, את עולמו הרוחני בפירסום קובץ מדעי גדול על תולדות הרב חיד"א (חיים יוסף דוד אזולאי), שחי בראשית המאה ה-18 בירושלים והידוע במסעותיו ובי-21 ספריו המגוונים. בין השאר כתב אזולאי ביומנו על ביקור בפאריס (1796) ורשם שם אפילו את מספרן המדויק של הפרוצות בעיר זו: "אלף כתובות בפניקס, מלבד רבות מנשות העיר שאינן כתובות בפניקס."

נראתה צרפתייה לכל דבר (משמאל). הבשורה של גליה לצעירות ישראל היתה קצרה: "אתן נורא שמנות! אני שנחשבתי בארץ לרזה, כשהגעתי לפאריס נאלצתי להוריד עשרה קילוגרמים כדי להיראות אנושית!" ובזכות זה, כנראה, נישאה שנית.

נערת הזוהר התל-אביבית גליה ארי-קין (מימין): בטקס כלולותיה לקוד-הנפט מחלץ. התגרשה זמן קצר אחר נישואיה. נסעה ללמוד דיפלומת בפאריס וכאשר חזרה, כעבור שנתיים,

חיי הפרטים

(המשך מעמוד 23)

הילדה רצה אליו ואני מרים ומחבק אותה, אני מרגיש איך אני משתחרר. אני חושב לעצמי: מה לה ולכל העניין? לא חשוב מה עבר עליי, לא חשוב מה מטריד אותי — הילדה הזאת מציאה את המיטב שבי. באמת זה אור גדול. אני מאושר ואני ברימול. בהרבה דברים אני ונלה — כמו שאתם הצעירים אמרים — כראש אחד. אין לנו חילוקי-דיעות. היא מבינה את אורח-חיי ואני מבין את אורח-חיי ומכבד אותה. וזה מספיק, אנחנו אנשים מבוגרים וזהו.

אני יכולה לדבר איתך על יחסך עם בניך הבוגרים?

לא.

גם לא על מה שנכתב ב"מוניטין" כאילו מפיחה?

זו טרומה בשבילי. אני מעדיף שלא לדבר על זה. אני יכול להגיד לך, שעם בני הבכור, יריב, אני ביחסים מצוינים. בני הצעיר התגורר בביתנו עד לאחרונה, וכעת חזר לבית אמו, כי הוא קרוב לבית-הספר. בני האמצעי יחיע, גם הוא יחזור אליי יום אחד.

לפני 13 שנים עברת ניתוח-לב-פתוח. היית אז בן 35. איך חיים אחרי ניתוח כזה?

אני לא חי אחרת מכל אדם רגיל. אינני מוגבל בכריאות, להיפך. הניתוח היה מיפנה מאוד חיובי בחיי. היום אני אדם בריא וזה דבר גדול. עברו מאז 13 שנים. הייתי מראשוני המנותחים בארץ. הייתי אז סגן-שר-התחבורה. יכולתי להיות מנותח על חשבון הממשלה בחו"ל, והעדפתי שזה יהיה פה.

בסך-הכל, אם אני מתמצת, זו היתה חוויה מאוד חזקה, מאוד משמעותית.

"אני משוכנע לחלוטין שלא צריך היה לתח את חיק התעשייה לאריק שרון"

לפי רעתי, היא השפיעה עליי בכיוון חיובי מאוד, למרות שכל אדם מעדיף להימנע מחוויה כזאת. כשהייתי ילד קטן גרנו בצריף-דולף בכפר-ציתקין, חילתי בבלקת-פירקים. לא היו תרופות. בגיל 28-30 הרגשתי שיש לי מיגבלה של כושר, כמו למשל עליה במדרגות, וקוצר-נשימה. הלכתי לרופא שיבדוק מה קורה. קבעו שיש צורך בניתוח. אמרו לי שאפשר להכות שנתיים, אבל אני אמרתי — מייד. גילו אצלי מיסתם פגום, שנעשה צר יותר בגלל דלקת-הפרקים.

בתוך שבוע נכנסתי לניתוח. מוריס לוי ניתח אותי, והניתוח הצליח באופן יוצא מהכלל. כתוצאה מהניתוח הזה אני היום אדם בעל חושי-מירה וראיה יותר מפוכחת על העולם ועל החיים. בעיקר פיתחתי חוש-אבחנה בין עיקר לטפל.

היה סיכוי שהניתוח יסתיים במותך?

סיכוי של 20%.

ולא פחדת מהמוות?

התגובה הראשונה היתה תגובת-פחד של סוף-הדרך. לא מומן קראתי את סיפרו של יעקב שבתאי סוף דבר. וזה מאוד הזכיר לי את תחושותי. הרגשתי קרוב מאוד לספר. כיום אני לא מפחד מהמוות. אני לא בתחושה של בהלה. כשבילי המוות הוא חלק מהחיים.

ובכל זאת, המוות הוא לא נעים. הוא קומץ דברים באמצע, לפני שהספקת לסיים אותם.

דווקא בימים של לפני הניתוח חשתי תחושה של הקלה. פיתאום האמנתי שיהיה בסדר. המוות לא הפחיד אותי. הייתי במעין שיכרון של איזה הרחשוות גדולה. מין נס. ובאמת, הנה קרה. ואדם שקורים לו ניסים חי עם שקט פנימי.

הווי

חניית-בינים

בתחילת-השבוע הסביר פקיד ה"דואר המקומי" מדוע אין רואים אותו מריק את תיבות המכתבים היוצאים בשעות היום: הוא מעדיף לעשות את מלאכתו בשעות-הלילה, כאשר אין לו בעיות חניה ליד התיבות האדומות המוצקות ברחובות הראשיים. ★ ★ ★

אין אפס

בארי-שבט הרשיע שופט עבריין מועד באשמת נסיון אונס, עיין בגליון ההרשעות הקודמות של אותו עבריין, גילה כי הוא כבר הורשע כעבר, בגניבה, בתקיפה, בברחה ממעצר ובשימוש בסמים, לא התפלא לשמוע מפי התביעה כי לעבריין צפוי עוד מישפט: על נהיגה בעת פסילת-רשיון, עוברה שנתגלתה כאשר נעצר אחרי נסיון האונס ונתבקש להציג את תעודותיו. ★ ★ ★

בכל זאת שווה משהו

בני-יורק יצר אמן מקומי קולאז' של ארוחה בינלאומית, בהציגו ליד צלחת של פוות מכשקאית קצוצות מהן עיצב טאקו, צלחת של לירטות איטלקיות קצוצות, מהן עיצב ספאגטי, צלחת של שקלים קצוצים, מהם עיצב כעך ודג מלוח. ★ ★ ★

הקשר הירוק

בירושלים פרצו פקחי העיריה את דירתה של קשישה בודדה, אחרי ששכניה לא יכלו לעמוד עוד בריחות שנפרו מן הדירה ובעכברושים שיצאו ממנה, פינו מן הדירה עשר משאות של אשפה, שכללה בין היתר עשרות מיכלי-ריסוס ריקים, מאות תיבות קרטון, אלפי קופסות-שימורים פתור, ציננות לכן ששיווקו הופסק לפני עשרים שנה ועשרות זוגות של נעליים בלויות, אך כשמצאו הפקחים בתוך האשפה כמה אלפי דולארים, הופיעו קרובי הקשישה ונטלו את הכסף. ★ ★ ★

עולם הרממה

בני-יורק פירסם אנתרופולוג את מחקרו נשים בקיבוץ, גילה כי באסיפות-החברים בקיבוצים מדברים החברים במשך שלוש-רבעי הזמן וכי רק בנושא אחד מרבות החברות לדבר יותר מאשר החברים: התקנת וילונות בחדרים. ★ ★ ★

הסיבה לעייפות

בתי-אביב ביקש אדם להתגרש מאשתו מכיוון, שבין השאר, היא סירבה לקיים עימו יחסי-מיין, בהסכירה כי היא חולה ועייפה, הודיע כי בירו הוכחות שאשתו קיימה דרך קבע יחסי-מיין בבת-ימלון, בדירות-מגורים שכורות, במכוניות, באתרי-נופש ואפילו במיטת-היה עם לפחות 18 איש, ביניהם מנהל חברת-פירסום, מלחין, רופא, בעל בוטיק, שחקן תיאטרון ותייר. ★ ★ ★

היה לו קר

במגדאל הורשע פורץ שפרץ במשך חודשי-החורף לכמה דירות באזור, מהן גנב כסף מזומן, מכשירי וידאו, תכשיטים, כרטיסי-אשראי, כלי-עבודה, אקדח אחד, שעון-זהב אחד, מצלמה אחת ובקבוק ויסקי אחד. ★ ★ ★

פסק-זמן

בתי-אביב פירסמה רשות שמו רות-הטבע רשימה ארוכה של אתרים בגליל, בנגב ובמדבר יהודה, שבהם אסרה את הגלילים מן המצוקים בחבל, מכיוון שריבוי הגולשים הביא לידי כך שהגורים, העילים והשפנים באתרים אלה הוחררו מריבצם ונמלטו מן המקום, וכמה עופות דורסים אף חרלו לקנן באתרים אלה. העולם הזה 2455